

Rapport: Synen på politiken sedan 2014

Novus följer upp tidigare undersökningar, genomförda 2015 och 2016 där vi ber väljarna sammanfatta det politiska läget sedan valet.

Undersökningen är genomförd 26 januari – 1 februari 2017 i Novus Sverigepanel som en är riksrepresentativ och slumpmässigt rekryterad webbpanel. Totalt har 1008 intervjuer genomförts.

Vid osäkerhet för hur en siffra ska tolkas, var vänlig kontakta Novus.

Bakgrund och sammanfattning

I denna undersökning valde vi medvetet en hel del vinklade påståenden för att se omfattningen på medhålet. Vad som är viktigt att komma ihåg är att frågorna är medvetet vinklade för att beröra. Dessa frågor skall ses i ljuset av Novus tidigare undersökningar där vi kan se att det generella förtroendet för politiker sjunker. Att väljarna är mer intresserad av politiska lösningar än maktspelet. T.ex. är det generellt viktigare för väljare att få igenom egna partiets politik än att vilket parti man samarbetar med. Vi har också noterat att allt färre anger flera viktigaste politiska frågor. För några år sedan angav man fler viktiga politiska frågor än vad man gör nu. En teori vi valde att utgå från är om det kan ha att göra med att man inte anser att politiken kan lösa problemen i samma omfattning längre.

Undersökningen är också en fortsättning på tidigare undersökningar där vi ber respondenten att sammanfatta tiden sedan valet med tre ord.

Undersökningen visar på flera oroväckande tecken. Bara varannan svensk anser att politiken kan lösa de utmaningar som finns i samhället. Endast 18 % håller med i mycket stor omfattning. 75 % håller med om att politiken är mer intresserad av makten än att lösa de politiska problemen. Bara varannan svensk håller med om att politikerna söker makten för att lösa de problem som finns i samhället. 80 % håller med om att politikerna blir mer avskärmade från väljarna.

När politiken blir spelteori sjunker förtroendet för politiken, det är känt sedan innan. En majoritet av väljarna anser att samhället är på väg åt fel håll, vi är på väg in i en upplevd lågkonjunktur där den politiska retoriken går ut på att skada och skylla alla fel på motståndaren mer än att titta framåt och skapa en ljusare framtid. Politiken beskrivs som osäker och rörig. Förtroendet för partiledare och ministrar är mycket lågt. Förtroendet för statsminister Stefan Löfven är lägre än Fredrik Reinfeldt när han förlorade statsministerposten. Förtroendet för Stefan Löfven var markant högre när han var partiledare i opposition än när han blev statsminister. Bara 2 % har mycket stort förtroende för regeringen. <http://novus.se/nyhet/margot-wallstrom-den-minister-med-hogst-fortroende/>

(Novus undersökning juni 2016)

Samtidigt ser vi att oron är hög för samhällsutvecklingen och samhället i stort. När vi i juni 2016 frågade vad man oroar sig för så anger man frågor som inte berör en själv, vilket låter konstigt men med tanke på att ca 70 % av svenskarna inte är oroliga för sin egen situation samtidigt som man tror att framtiden går åt fel håll och att nästa generation kommer att få det sämre än vad man själv har, skapar det stora spänningar. Man sluter sig i sig själv och sina närmaste. T.ex. över 90 % av svenska hushåll har fått det bättre ekonomiskt de senaste 15 åren, samtidigt tror man att de som fått det bättre är i minoritet, och den minoritet som fått det sämre tror de är en majoritet som samhället struntar i.

Att då tappa tilltron till framtiden och politikerna är mycket oroväckande. Det är huvudförklaringen till populismens framfart i västvärlden, de trender som vi på Novus pekar på här är liknande i alla västländer.

Hur det kan få så stort genomslag kan vi återkomma till i ett annat sammanhang.

RESULTAT

Fråga: Beskriv med tre ord vad du känner kring de politiska turerna sedan valet 2014?

2015

2016

2017

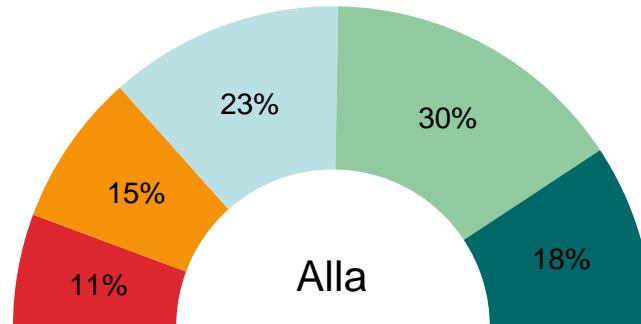
2017 Alla

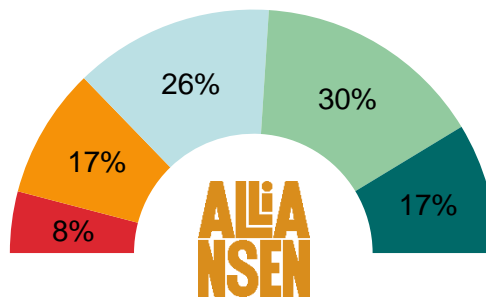
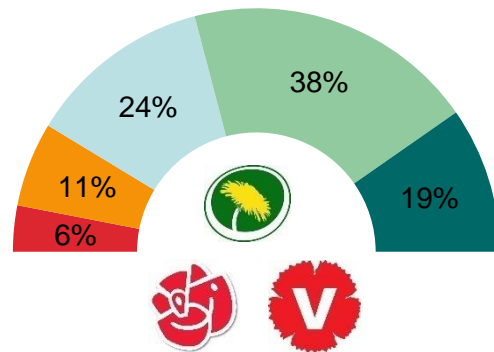
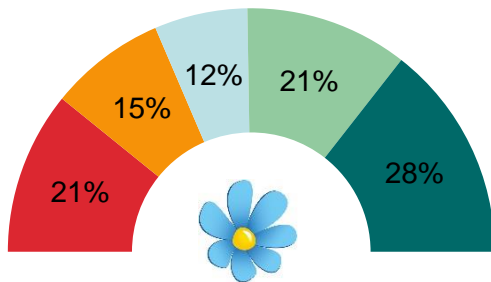
I januari 2015 svarade väljarna "sandlåda", "rörigt" och "oro" för att beskriva tiden efter valet. I februari 2016 använde man orden "kaos" och "oro"

"Osäkert" och "Rörigt" är de två orden väljarna främst använder för att beskriva tiden sedan valet 2014. Väljarna är relativt samstämmiga, däremot är det en grupp som är värd att nämna, bland SD:s väljare är det vanligaste ordet odemokratiskt. Att SD-väljarna anger odemokratiskt som vanligaste ord är intressant och förklaras nog enklast med den politiska retoriken som i så stor omfattning går ut på att utesluta SD från politisk påverkan. Detta samtidigt som vi har en minoritetsregering. Decemberöverenskommelsen är ett tydligt exempel, men i praktiken så har ju regeringen kunna regera i minoritet med Alliansens passiva stöd även efter att den bröts. När vi har en parlamentarisk situation där en politisk majoritet inte stödjer politiken som förs utan snarare verkar upptagna med att utesluta ett demokratiskt valt parti så är det ganska väntat att deras sympatisörer ser det som odemokratiskt. Särskilt som partiet i fråga blir allt starkare i väljarbarometrarna, och fokus verkar vara på bibehållande av makten snarare än att lösa de problem som upplevs bli allt större.

Fråga: I vilken omfattning anser du att politiken kan lösa de utmaningar som finns i samhället?

■ 1 I mycket liten omfattning ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 I mycket stor omfattning

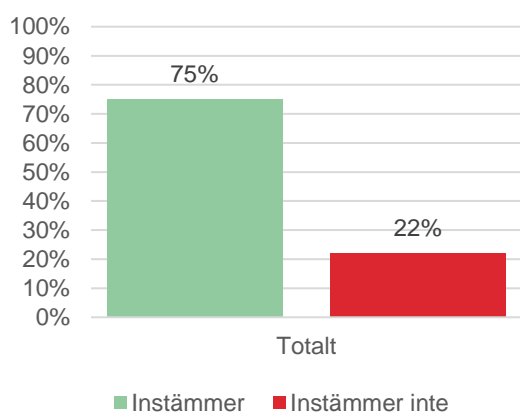

Varannan svensk (48%) anser att politikerna kan lösa de utmaningar som finns i samhället, 26 % tror inte så är fallet.

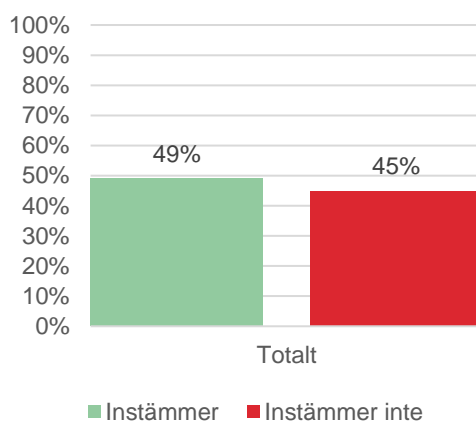
SD:s sympatisörer är intressanta, det finns en större grupp som har högre tilltro för politiken och en större som har mindre än genomsnittet. Detta kan nog förklaras med att SD består av fler väljartyper än andra, som främst har det gemensamt att de saknar framtidstro och är mer missnöjda med nutiden, men oavsett om det är en proteströst för ett alternativ eller mot de andra så är SD svaret. Därför ser man denna polarisering tydligt i denna fråga.

Fråga: Hur väl stämmer du in med följande påstående

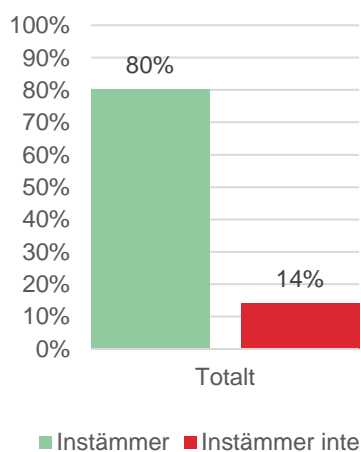
"Politikerna är mer intresserad av makten än att lösa de politiska problemen"

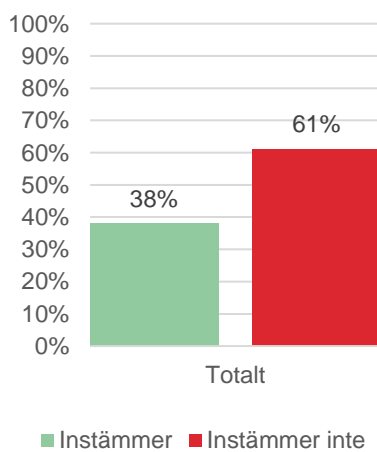
"Politikerna söker makten för att lösa de problem som finns i samhället"

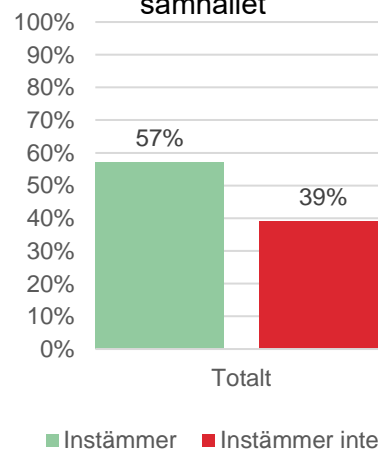
"Politikerna blir allt mer avskärmade från väljarna"

"Politikerna lyssnar till väljarna"

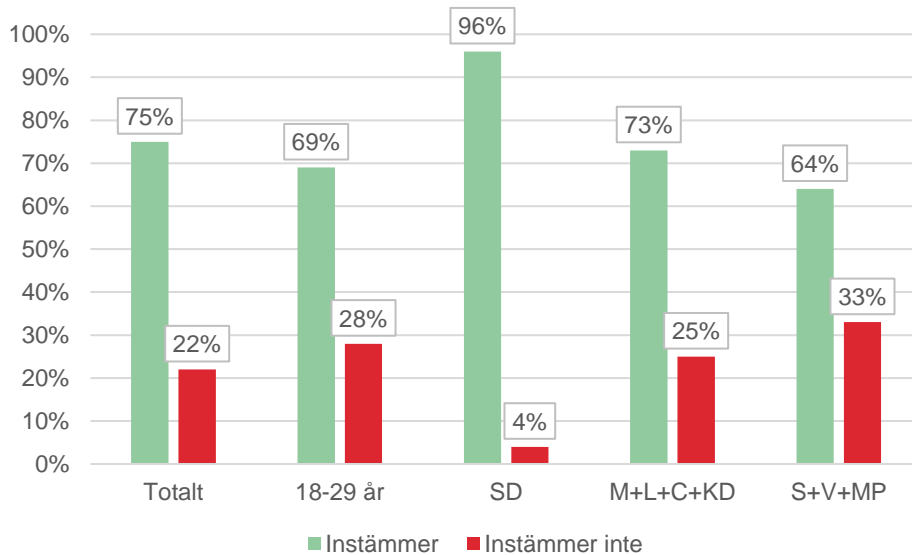

"Det politiska samtalet handlar om att lösa de problem som finns i samhället"

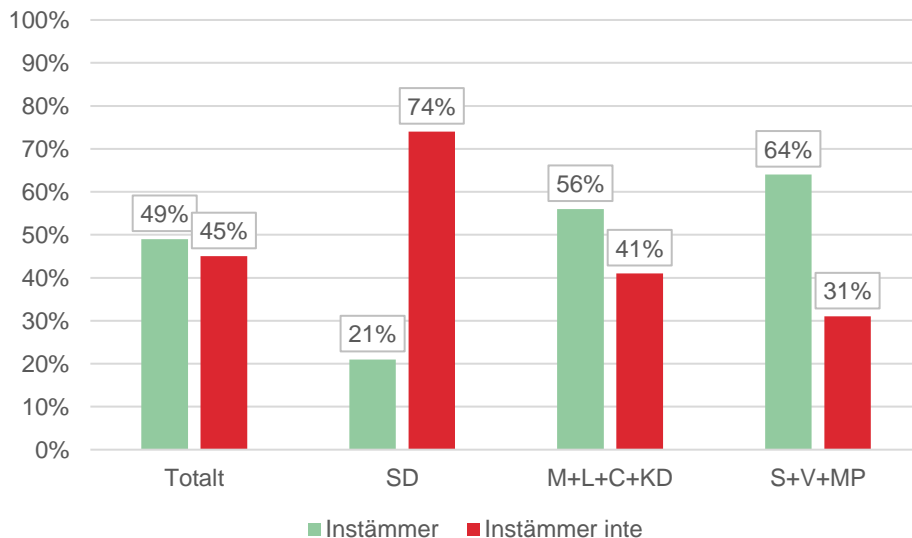
Helhetsbilden är inte särskilt positiv kring tilliten för politikernas förmåga att lösa samhällsproblemen. Det finns ett visst hopp om det politiska samtalet som verktyg, där en majoritet instämmer med att det är till för att lösa problem. Men utöver det så blir bilden en grupp som fokuserar på makten och är allt mer avskärmad från väljarna.

”Politikerna är mer intresserad av makten än att lösa de politiska problemen”

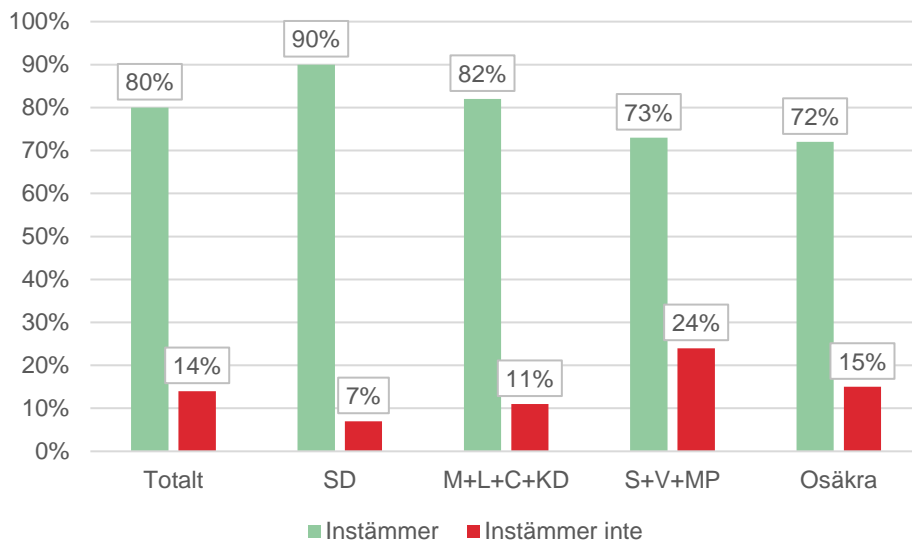
SD:s sympatisörer är instämmer i högre grad i påståendet än andra. Nästan alla SD-väljare håller med.

”Politikerna söker makten för att lösa de problem som finns i samhället”

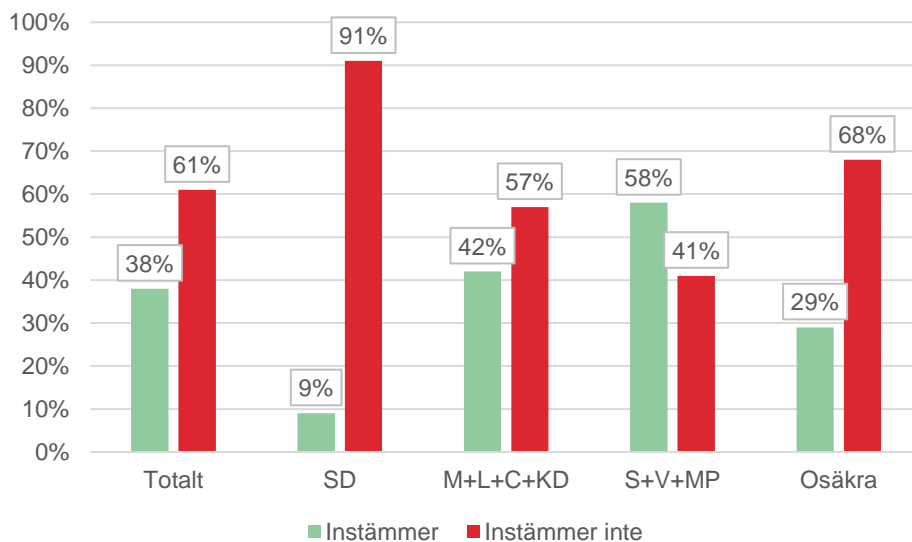
Alliansen och de rödgrönas sympatisörer har lite högre tilltro till politikens vilja att lösa problem, där finns det en övervikt av de som tror att så är fallet. Bland SD:s sympatisörer tror 74 % att så inte är fallet.

”Politikerna blir allt mer avskärmade från väljarna”

Även här tror SD:s väljare att det är så i högre grad, men det är en mycket bred samsyn bland alla att politikerna blir allt mer avskärmade från väljarna.

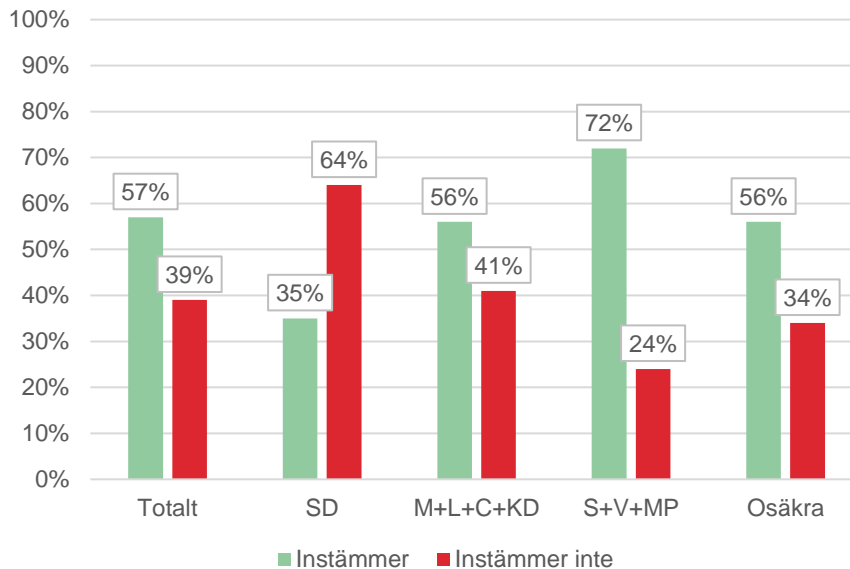
”Politikerna lyssnar till väljarna”

En majoritet av svenskarna, 61% instämmer inte i påståendet att politiker lyssnar på väljarna. Det är bara bland de rödgröna partiernas sympatisörer som det finns en majoritet som håller med om att politikerna lyssnar, men även där anser inte 41 % att så är fallet.

Bland S-sympatisörer anser 60 % politikerna lyssnar på väljarna, 39 % anser inte det.

”Det politiska samtalet handlar om att lösa de problem som finns i samhället”

Det finns ändå en liten ljuspunkt kring de politiska samtalen, en majoritet anser att det handlar om att lösa problem.

Tilltron är högst bland de rödgrönas sympatisörer där 72 % håller med om att det politiska samtalet handlar om att lösa problem som finns i samhället.

Samtidigt är tilltron till politiken som verktyg högst bland de rödgrönas sympatisörer, 57 % anser att politiken kan lösa de utmaningar som finns i samhället.

Lägst tilltro kring det politiska samtalet är bland SD:s sympatisörer, 35 %

Bland alliansens sympatisörer anser 56 % att det politiska samtalet handlar om att lösa problem, samtidigt har Alliansen lägst tilltro till att politiken kan lösa utmaningarna som finns i samhället, 47 %, sannolikt har alliansens sympatisörer större tilltro till civilsamhället i högre grad än övriga partiers sympatisörer.

För mer information kontakta:
 Torbjörn Sjöström
 08 535 25 821
torbjorn.sjostrom@novus.se

TABELLBILAGA

Fråga: I vilken omfattning anser du att politiken kan lösa de utmaningar som finns i samhället?

	Totalt	Kön		Ålder				Ort		
		Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år	Storstäder	Större städer	Övriga landet
1 I mycket liten omfattning	11%	8%	14%	8%	11%	10%	16%	10%	8%	13%
2	15%	15%	15%	10%	12%	20%	19%	14%	13%	17%
3	23%	21%	25%	24%	23%	20%	26%	19%	27%	24%
4	30%	30%	29%	38%	29%	29%	25%	29%	34%	27%
5 I mycket stor omfattning	18%	24%	13%	17%	23%	18%	11%	26%	14%	14%
Vet ej	3%	2%	5%	4%	3%	4%	3%	2%	3%	4%
Mycket/ganska stor omfattning	48%	54%	42%	55%	52%	46%	36%	55%	48%	42%
Mycket/ganska liten omfattning	26%	23%	28%	17%	23%	30%	35%	24%	21%	30%

	Totalt	Partisympati					
		M	S	SD	M+L+C+KD	S+V+MP	Osäkra
1 I mycket liten omfattning	11%	9%	5%	21%	8%	6%	9%
2	15%	23%	12%	15%	17%	11%	18%
3	23%	22%	27%	12%	26%	24%	30%
4	30%	22%	35%	21%	30%	38%	29%
5 I mycket stor omfattning	18%	19%	18%	28%	17%	19%	4%
Vet ej	3%	4%	2%	2%	2%	2%	10%
Mycket/ganska stor omfattning	48%	41%	54%	50%	47%	57%	33%
Mycket/ganska liten omfattning	26%	32%	17%	36%	25%	17%	27%

Fråga: Hur väl stämmer du in med följande påstående
”Politikerna är mer intresserad av makten än att lösa de politiska problemen”

	Totalt	Man	Kvinnor	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år	Storstäder	Större städer	Övriga landet	M	S	SD	M+L+C+KD	S+V+MP	Osäkra
Instämmer	75%	78%	72%	69%	78%	77%	74%	74%	74%	77%	81%	62%	96%	73%	64%	77%
Instämmer inte	22%	20%	23%	28%	18%	20%	22%	22%	22%	21%	15%	34%	4%	25%	33%	16%

”Politikerna söker makten för att lösa de problem som finns i samhället”

	Totalt	Man	Kvinnor	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år	Storstäder	Större städer	Övriga landet	M	S	SD	M+L+C+KD	S+V+MP	Osäkra
Instämmer	49%	47%	50%	55%	46%	45%	52%	47%	57%	45%	53%	62%	21%	56%	64%	44%
Instämmer inte	45%	50%	40%	37%	49%	51%	42%	47%	39%	48%	42%	32%	74%	41%	31%	43%

”Politikerna blir allt mer avskärmade från väljarna”

	Totalt	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år	Storstäder	Större städer	Övriga landet	M	S	SD	M+L+C+KD	S+V+MP	Osäkra
Instämmer	80%	70%	79%	84%	86%	80%	79%	80%	89%	74%	90%	82%	73%	72%
Instämmer inte	14%	16%	15%	13%	14%	12%	16%	15%	7%	23%	7%	11%	24%	15%

”Politikerna lyssnar till väljarna”

	Totalt	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år	Storstäder	Större städer	Övriga landet	M	S	SD	M+L+C+KD	S+V+MP	Osäkra
Instämmer	38%	43%	35%	40%	35%	40%	44%	32%	34%	60%	9%	42%	58%	29%
Instämmer inte	61%	57%	63%	60%	63%	59%	56%	66%	63%	39%	91%	57%	41%	68%

”Det politiska samtalet handlar om att lösa de problem som finns i samhället”

	Totalt	Man	Kvinnor	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år	Storstäder	Större städer	Övriga landet	M	S	SD	M+L+C+KD	S+V+MP	Osäkra
Instämmer	57%	56%	58%	63%	53%	57%	57%	53%	63%	56%	48%	71%	35%	56%	72%	56%
Instämmer inte	39%	42%	36%	30%	43%	40%	40%	45%	33%	38%	48%	23%	64%	41%	24%	34%